

graficul cu o creștere de numai 14% pe luna octombrie. Calculul era simplu: planul de lectură al stimabilului cuprindea atâtea cărți, cu atâtea file; cum nu izbutise să citească decît o parte din totalul filelor, omul își calculase cîștit procentul și se pregătea să-l afișeze ca exemplu. Se vede treaba că și tinărul nostru se gîdea la vreun sistem așijderea.

Cum însă nici directorul, nici regizorul și nici alți factori din teatru nu s-au lăsat convinși de propunerea... echitabilă de a schimba distribuția odată fixată, actorul a conceput o nouă epistolă către direcție, de astă dată în termeni defini-tivi.

Scrisoarea preciza că, în caz de neacordare a rolului, el, solicitantul nesatisfăcut, va fi extrem de mîhnit și nu va mai aștepta răspunsul negativ, cea de a doua „prezentă” urmînd a fi considerată drept preaviz din partea sa către instituție pentru desfacerea contractului de muncă.

Nu știu ce s-a întîmplat mai departe. Dar mă gîndesc ce efect comic ar putea obține un autor într-o scenă cam de acest fel:

Cineva, supărat foc, intră furtunos la direcție cu o cerere de demisie în mînă și o trîntește pe masa directorului.

Acesta o citește calm și scrie apăsător pe colful foi: „se aprobă”.

...Și mă mai gîndesc că, la urma urmei, nu numai un actor, dar și un director veritabil de teatru poate obține astfel, dacă nu un efect comic, pentru că nu acesta e țelul lui, dar oricum, un efect educativ excelent pentru anumiți tineri care și-au pierdut capacitatea de a sta cu picioarele pe pămînt conform legilor gravitației universale și legilor — poate mai puțin spectaculoase, dar tot atît de certe — ale comportării civilizate într-un colectiv de muncă.

V. S.

○ alternativă

Consultînd un anumit text, e foarte greu de spus dacă autorul lui a fost bine intenționat sau răuvoitor. În conversația orală, lucrul se constată mult mai ușor din citeva — ca să spunem așa — imponderabile: intonație, gest, privire etc. În scris însă, jocul presupunerilor este absolut liber.

În nr. 3786 din 9 decembrie 1956 al

ziarului „Romînia Liberă” un necunoscut — pînă acuma — „pescuitor de perle”, iscălînd „Lector”, caută nod în papură cîtorva colaboratori ai revistei „Teatrul” și „Contemporanul”, pentru utilizarea unor termeni care, cîcă, nu ar exista și în „limba vorbită”, și acordă acestor publicațiști epitetul — aici ironic — de „inovatori” în ceea ce privește „primenirea limbii”. Iată termenii încredințați: *obsesiv*, *intelectiv*, *intenționalitate* și, respectiv, *concreteță*.

Primul cuvînt (*obsesiv*) este des întrebuițat și la fel de corect ca și echivalentul său, *obsedant*. Al doilea, *intelectiv*, poate fi desigur acoperit de expresia *de înțelegere*, deși se pierde, în felul acesta, o anume nuanță care vizează exclusiv facultatea specială a minții omenеști numită intelect. Chiar dacă eminentul „Lector” are, în aceste două cazuri, o netă preferință, nu vedem totuși de ce n-ar fi mai concesiv (poate că „Lector” preferă termenul... *concedant* ?!) cu cei care manifestă alte preferințe decît ale d-sale! *Intenționalitate* este o noțiune clasică în... fenomenologie, de pildă, și nimic nu o împiedică să cîștige teren în limbajul uzual. (Se poate însă ca eruditul „Lector” să nu fi auzit încă de termenul filozofic *fenomenologie*... În cazul acesta, îl rugăm să ne treacă pe lista „inovatorilor”.) Cit despre *concreteță*, acest cuvînt este fără îndoială de origine recentă, fără a fi creat însă de cel acuzat: termenul răspunde unei necesități marcate în limbajul filozofic, fiind îndreptățit la o circulație de specialitate.

După cum se observă, toți acești termeni au o coloratură ușor filozofică; de aceea, înțelegem că pot deveni supărători pentru cei obișnuiți exclusiv cu alte lecturi. Ignorarea lor sau refuzul de a-i accepta într-un context întru totul clar, indică, din nou, alternativa de la începutul acestor rînduri: avem de-a face ori cu un „Lector” bine intenționat dar mărginit, ori cu unul inteligent dar răuvoitor. Lăsăm eruditului anonim, cerber cu ochi de Argus al ogorului limbii romîne, libertatea de a se declara pentru una din aceste două poziții, la fel de condamnabile. Deși preferința manifestă pentru „pescuitul” în paginile revistei „Teatrul” arată, cu tot *clar-obscurul* anonimatului, drumul spre adevăr.

Primenitorofil

Pentru conformitate,

Șt. Aug. D.